

Põhisõnumid hooldushaiglatele [arstid ja juhtkond]

Ülesanded

Põhiülesanded antibiootikumide paremal kasutamisel teie raviasutuses on järgmised:

1. arstide ja õdede koolitamine järgmistes valdkondades, kus antibiootikumide väärkasutus on tavaline [109,110]:
 - antibiootikumprofülaktika;
 - antibiootikumide kasutamine sümptomiteta patsientidel, kelle külvid on positiivsed (kolonisatsioon);
 - toopilised antibiootikumid ja
 - liiga pikk ravi kestus;
2. selgitada patsientidele ja nende pereliikmetele, et antibiootikumide põhjendamatul kasutamisel (nt asümptomaatiline bakteriuuria, hingamisteede viirusinfektsioonid) võib tekkida antibiootikumiresistentsete bakterite selekteerumise risk [109,110];
3. kasutada kõige sagedamate infektsioonide (nt pneumoonia, hingamisteede infektsioonid, naha ja pehmete kudede infektsioonid ning kuseteede infektsioonid) diagnoosimisel, ravimisel ja kontrollimisel kliinilisi strateegiaid ja tõenduspõhiseid suuniseid ning arvestada kohalikke antimikroobse tundlikkuse andmeid [109];
4. hinnata antibiootikumravi uutes kliinilistes tingimustes 48–72 tunni möödudes või niipea, kui mikrobioloogilised tulemused on saabunud, et [31,42,70-72]:
 - vahetada antibiootikum ümber kitsama toimespektriga antibiootikumi vastu;
 - jätkata antibiootikumravi või see lõpetada;
 - hakata kasutama suukaudset antibiootikumravi;
5. vältida sümptomiteta patsientide diagnostikateste ja külve [56,111].

Mida saate teha?

6. Rakendage infektsioonide ennetamise ja tõrje meetmeid koos infektsioonide ennetamise ja tõrje spetsialistidega [ekspertide konsensus].
7. Antibiootikumi määramisel võtke patsiendilt põhjalik anamnees, sh antibiootikumide hiljutise kasutamise, ravimiallergiate, immunosupressiivse ravi kasutamise ja antibiootikumiresistentsuse riskitegurite kohta (nt hiljutine viibimine haiglas, hiljutised raviprotseduurid või hiljutine reisimine väljaspool Euroopat) [31].
8. Tehke alati enne patsiendile antibiootikumi määramist patsiendi kliiniline läbivaatus [31].

9. Kui kahtlete enne antibiootikumi määramist, tehke järgmist [25,26,53,70] [ekspertide konsensus]:

- uurige kohalikke, piirkondlikke ja riiklikke epidemioloogiaandmeid;
- küsige juhiseid ja nõuandeid vanematelt kolleegidelt või antibiootikumikasutuse kava rühma liikmelt.

10. Alustage antibiootikumravi üksnes siis, kui on tõendatud bakterinfektsioon, ärge ravige kolonisatsiooni [31].

11. Vältige ebavajalikku antibiootikumprofülaktikat (nt kuseteede infektsiooni profülaktika) [111].

12. Tehke enne antibiootikumravi alustamist asjakohased külvid [31,42,70,71].

13. Dokumenteerige patsiendikaardil antibiootikumravi näidustused, valitud ravim, annus, manustamisviis ja ravi kestus [31,42,70,71].

14. Antibiootikumravi uuesti hindamisel 48–72 tunni möödudes (või kohe pärast mikrobioloogiliste tulemuste saamist) vastake järgmistele põhiküsimustele [42,70]. Kas patsiendil on infektsioon, mis allub antibiootikumravile?

Kui jah, siis

- i. kas patsiendile on määratud õige(d) antibiootikum(id), õige annus ja õige manustamisviis?
- ii. kas infektsiooni ravimiseks võiks kasutada kitsama toimespektriga antibiootikumi?
- iii. kui kaua peaks patsient saama antibiootikumi (antibiootikume)?

15. Edendage hooldatavate ja asutuse töötajate vaksineerimiskavasid [ekspertide konsensus].

16. Järgige ravi-asutuses juba kehtestatud infektsioonide ennetamise ja tõrje meetmeid. Kui märkate, et haigla või tervishoiuasutuse töötaja rikub suuniseid või eeskirju, küsige selgitust ja pakkuge abivahendeid, et ta mõistaks, mida ta tegi valesti [69] [ekspertide konsensus].

17. Osalege regulaarselt koolitustel ja koosolekutel, mis toetavad haiglas a) antibiootikumide mõistlikku kasutamist, b) tõenduspõhiste kohalike antibiootikumikasutuse suuniste rakendamist ning c) infektsioonide ennetamise ja tõrje meetmeid [52,53].

18. Korraldage koolitusüritusi ja kampaaniaid, kus hooldatavatele antakse antibiootikumide mõistliku kasutamise teavet.

19. Veenduge, et hooldatavad (ja nende pereliikmed) mõistavad antibiootikumravi põhjuseid ja seda, mis on antibiootikumide kasutamisel kõige tähtsam [ekspertide konsensus]:

- a) võtta antibiootikume täpselt nii, nagu patsiendile määrati;
- b) mitte kunagi hoida antibiootikume pärast ravi alles;
- c) mitte kunagi kasutada varasemast ravist üle jäänud antibiootikume;
- d) mitte kunagi anda ülejäänud antibiootikume teisele hooldatavale või muudele inimestele.

20. Korraldage regulaarselt auditeid/uuringuid antibiootikumide määramise praktika ja tervishoiuteenustega seotud infektsioonide kohta [93].